

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd – BUU alm. del-samrådsrådspørgsmål I om børns og unges mistrivsel
Titel	Mistrivsel er et samfundsproblem
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	12-14 minutter
Tid og sted	Torsdag den 27. februar 2020, kl. 10.15-11.45, i lokale 1-133 i FT

Disposition

1. **Indledning**
2. **Mistrivsel er et komplekst problem**
3. **Mistrivsel i et historisk perspektiv: utryghed og ensomhed**
4. **Klassiske sociale problemer og sociale medier**
5. **Trivselsmålinger, folkeskolereformen og andre initiativer**
6. **Ordet til sundhedsministeren**

1. Indledning

- Jeg synes, at vi skal have mange samråd, om det her spørgsmål. Som jeg sagde sidst, ville det være logisk, hvis Social- og Indenrigsministeren var med. Men det er jo selvfølgelig, fordi jeg opfatter dette emne som utrolig vigtigt. Det er også noget, der er i skred, desværre. Både fordi mistrivslen udvikler sig negativt over hele den vestlige verden, og fordi problemstilling er så bred.
- Forstået på den måde, at der er nogle klassiske sociale problemer, der er nogle sundhedsmæssige udfordringer, og så ligger der selvfølgelig en masse på mit område som børne- og undervisningsminister. Der ligger også nogle ting på Justitsministeriets område, og sådan kan man fortsætte.
- Men så kan jeg jo benytte lejligheden til at fortælle om, hvad der er sket, siden vi sidst mødtes. Jeg synes, det er vigtigt at sige, at vi har at gøre med et fænomen, som udvikler sig i en negativ retning.
- Som medlem af Folketinget i så mange år, som jeg har været, så har jeg oplevet, at dette var en problemstilling, som faktisk ikke blev snakket om. Henover de seneste et par årtier har man kunne se en bølge af mistrivsel rulle hen over hele den vestlige verden. Først i voksengenerationen og nu også i børne- og ungdomsgenerationen.
- Siden sidst vi har været samlet, har vi afholdt Sorø-møde om inklusion i folkeskolen, hvor også mange af os, som er her i lokalet, var med sammen med praktikere, lærere, pædagoger, skoleledere, kommuner, forældre- og elevorganisationer og studenterorganisationer.
- Her drøftede vi udfordringer og mulige løsninger på en af folkeskolens største opgaver. Her har man i den grad fingrene nede i et spørgsmål, der handler om mistrivsel, fordi det også er et spørgsmål om, hvordan vi får folkeskolen til at hænge sammen, hvordan det er at gå til den daglige undervisning i folkeskolen, og hvilken hjælp og støtte man kan få, når man har behov for det.
- Det rammer lige ind i hjertekulen af noget af det, som er udfordringen, når vi taler om mistrivsel, og hvordan vi skal gribe det an. Man går derfra opløftet,

forstået på den måde, at selvom det er en utrolig kompleks og svær problemstilling, så giver dét, at vi sætter os sammen med hinanden, en idé om, at vi kan rykke fremad.

- Siden sidst har regeringen afskaffet uddannelsesloftet, hvilket har været en af de ting, som særligt ungdomsgenerationen har identificeret som noget af det, der lagde et pres på dem. Ikke fordi så mange blev ramt af det, men mere fordi det gjorde alle bekymrede om at træffe et forkert valg og den manglende mulighed for at vælge om. Det har vi lyttet til, og nu har vi som regering taget initiativ til og stemt igennem, at vi nu afskaffer uddannelsesloftet.
- Regeringen vil se på ændring af karakterskalaen. Kigger man på den evaluering, der var af karakterskalaen, så slår den bl.a. fast, at skalaen i sig selv har været demotiverende for eleverne. De spring, der er, særligt på midten af skalaen, bidrager til, at man kan knokle hårdt for at forbedre sit faglige standpunkt, men så har man måske alligevel ikke flyttet sig fra f.eks. et 4-tal til et 7-tal, fordi springet er så langt. Det oplever elever som stærkt demotiverende
- Det at kigge på skalaen indebærer bl.a. også det faktum, at man kan få minus-karakterer, hvilket jeg hele vejen igennem har fundet mærkværdigt. Det, at man kan få mindre end nul, tror jeg ikke er særlig hensigtsmæssigt.
- At kigge på skalaen vil i sig selv også bidrage til at komme noget af den mistrivsel til livs, som der er i vores skolesystem.
- Evalueringen af antimobbestemmelserne er fortsat i fuld gang, og vi forventer at have en rapport klar ultimo marts. Rapporten skal ligge til grund for den redegørelse, som jeg sender til jer i indeværende samling. Lige præcis i forhold til mobberi, så er der ingen tvivl om, at hvis man taler om trivsel blandt unge, så er det at være en del af et fællesskab fuldstændigt afgørende. Når der foregår mobning, er det et udtryk for, at fællesskabet er i stykker, og det går ud over børnene på en måde, hvor man ikke kan være i tvivl om, at der for nuværende er tale om mistrivsel – det kan være livslangt.
- Ministeriet har i denne uge afholdt en workshop med interessenter og eksperter på undervisningsområdet for at sikre inddragelse af relevante perspektiver på mobning og mobbereglerne.
- Vi samarbejder i øjeblikket med Social- og Indenrigsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet samt Finansministeriet om at realisere satspuljeprojektet "En styrket indsats i PPR", hvor hensigten er at komme rundt om de grupper, som ikke trives.
- Til det sidste projekt kan det nævnes for dem, som ikke kender til det med satspuljer og som hører med, at det er noget som vi har gjort bredt i Folketin-

get. Alle partier som er med bag satspuljeaftalen, dvs. på nær Ny Borgerlige og Enhedslisten har fået sat det her projekt i gang.

- I går aftes mødtes jeg med KL's Børne- og Undervisningsudvalg for at diskutere, hvordan vi bedst sikrer, at kommunerne løfter opgaven med de 45 minutters daglige bevægelse.
- En af de ting som følgeforskningsprogrammet for folkeskolereformen har vist er, at særligt de børn, som oplever vanskeligheder forbundet med at gå i skole, der gør det en forskel ift. trivsel, om man får de 45 minutters bevægelse, som er meningen.
- Bevægelse har vi haft andre samråd om på Venstres initiativ, og tusind tak for det. Jeg er meget glad for, at når jeg sidder over for KL's Børne- og Undervisningsudvalg som minister, så kan jeg sige, at der er bred enighed i Folketinget og i forligskredsen om, at vi skal gå videre ad den vej. Det gør en kæmpe forskel i virkeligheden.
- Det er bare for at understrege, at der sker noget, og det, som driver de politiske processer frem, er også, at der i høj grad er et fokus på det. Det, at vi løbende har samråd, og at vi følger op og ser på, hvad der er sket, får holdt alle til ilden. Det, tror jeg, er afgørende for, at vi får gjort noget ved denne problemstilling, som bestemt ikke er nem.

2. Mistrivsel er et komplekst problem

- Børns trivsel er et komplekst spørgsmål. Jeg sagde sidst, så tror jeg ikke, vi skal tage fejl af, at når vi ser på mistrivsel.
- Børnene et spejl på samfundet. De er et spejl af de omgivelser, der er omkring dem. Skolen, forældrene, fodboldklubben, spejderklubben, internettet og boligkvarteret.
- Børnene spejler de rammer, som vi giver vores børn og unge, og den måde, vi opfører os på som voksne. Og børns trivsel er et spejl af de forandringer, som de oplever.
- De fleste børn og unge har det heldigvis godt. Det skal vi huske at sige, når vi tager diskussionen om mistrivsel. Og det samme gælder i øvrigt vores samfund. De spejler jo også et samfund, der på det lange stræk fungerer rigtig godt.
- Det, vi får sat lys på her, er, at der er en stigende gruppe, for hvem det ikke er sådan. Der er en stigende gruppe, som mistrives, og det gælder blandt børnene og de voksne. Vi har nogle trivselsproblemer både i de yngre og i de ældre ge-

nerationer. Det understøttes både af den rapport, der henvises til i samrådspørgsmålet og af andre undersøgelser.

- Det er et paradoks. For vi har en børne- og ungdomsgeneration – og en voksegeneration – som har bedre vilkår og tryggere rammer end generationerne før dem.
- Hvorfor har vi så en stigende gruppe, som har det skidt?
- Forskerne er ikke enige, og derfor er der ikke noget entydigt svar. Derfor bliver det langt hen ad vejen holdninger.
- Det er en tendens, der går hen over hele den vestlige verden, og derfor er det også en af hvor tids allerstørste udfordringer, men også noget hvor vi kan se på, hvordan man kigger på de her problemstillinger i andre dele af verden.
- Og vi halter bagefter. Både hvad angår forebyggelsen, og hvad angår helbredelsen af børn, der mistrives.
- Men selvom det er svært, og selvom der ikke er nogle simple svar, så skal vi bevæge os ud over isen. Det var en af årsagerne til, at vi som regering tog initiativ til, at Sorø mødet, der lå på et lidt skævt tidspunkt, kom til at handle om inklusion. Det har samme karakter og har i øvrigt et stort overlap til denne dagsorden.
- Det er måske en af de mest komplekse problemstillinger, der findes på børne- og undervisningsministeriets område, og derfor har vi et særligt behov for, at mange forskellige øjne får lov til at kigge på det.
- Lad mig afslutningsvist pege på tre ting, som jeg tror vi skal have fat om:
 - Jeg tror, vi skal have fat om utrygheden og ensomheden.
 - Jeg tror, vi skal have fat om de klassiske sociale problemer.
 - Og så tror jeg, vi skal have bedre færdselsregler på de sociale medier.

Det var, hvad jeg ville sige indledningsvist. Tak for ordet.